

## GOED NIEUWS!

Dezer dagen lazen wij in de gazetten van de rijke menschen dat zij goed nieuws hadden voor de jagers.

Buitenlieden, wilt gij weten wat dat goed nieuws was?

Wel, dat de boeren langs de kan-ten van de Ardennen buitengewoon veel schade hebben door de ever-zwijnen en de wilde konijnen.

Dat is een teeken dat er buiten-gewoon veel wild is.

Dat de boeren veel schade heb-ben, dat is 't minste, als de rijken maar veel wild hebben....

Wat slechterikken!

## Geschiedenis der Boerenbevolking

### Wat is een pachter?

#### II.

De bewering dat de pachter te weinig ondernemingsgeest heeft, en te veel aan de voorvaderlijke gewoonten verslaafd is, is totaal bezijden de waarheid.

Men behoeft slechts een 20 à 25 tal jaren terug te blikken om zich te overtuigen van het tegendeel. Toen was het nog de goeden tijd voor de boeren, echter was de landbouw-crisis in aantocht, en de boeren werden al spoedig gewaar dat er naar meer winst-gevende voortbrengselen moest worden uitgezien.

Vele pachters legden zich toe op de beet-wortelteelt, en konden daardoor voor eenige oogsten zich vrijwaren, doch het geluk was van korten duur.

De suikerfabrikanten die reeds zelf het zaad naar buiten brachten, en geen andere beeten aanvaardden dan diegene die van hun zaad gezaaid waren, stelden welhaast moei-lijk te volkomen voorwaarden, die voorna-melijk op de kleine pachters drukte. Thans worden de beeten nog slechts geteeld in streken waar den grond goedkoop is, en door grondeigenaars die hunne bosschen meer en meer ontginnen en daar zij geene pacht te betalen hebben, hunne beeten ge-koop aan den man brengen.

De uitbuitende edelman waarvan ik in voor-gaande nummer sprak, heeft dit jaar een uitgestrekt veld suikerbeeten staan op bosch-grond, die slechts een paar jaren ontgonnen is. Aldus beoogt hij een dubbel doel: het land voor te bereiden tot de volle waarde en de winst zelf opstrijken.

Ook de melkhandel is van zeer jongen datum; gemeenten waar men over 20 jaar geen enkelen melkboer aantroft, tellen er nu voorzeker tot 40. Voorzeker is de stoffe-lijke toestand van verscheidene pachters in den omtrek der steden daardoor ietwat ver-beterd, doch ook die bron raakt uitgeput. De melk ontleent het lot der beeteraven. Groote melkerijen, echte kapitalistische in-richtingen, verdrijven den armen pachter

en brengen hem in een toestand, die de som-berste toekomst kan verbeelden.

Iedereen die een weinig belang stelt in de landbouwkwestie, zal bemerkt hebben hoe in tijden van kiezing de twee afgeleefde partijen — klerikaal en liberaal — den kwijnenden toestand van den landbouw in hun voordeel trachten uit te leggen. Zoo ver ging den iever eens ministers, toen eene tentoonstelling van Vlaamsche moeskruidenten te Londen geopend werd. Er werden den pachters gouden bergen voorgespiegeld, indien zij zich wilden toe-leggen op den moeskruidenten: het spreekt van zelf dat de pachters zich deze maal niet lieten beetnemen. Tusschen landbouwen in graangewassen en beestenvoeder, en hove-nieren of moeskruidenten, is een groot ver-schil: voor het laatste moet de grond worden voorbereid en dit vergt veel onkosten, iets waartegen onze vlaamsche pachters niet meer bestand zijn.

Kortom, wat middelen er ook worden aan-gewend of aangeprezen, meestal tot een poli-tiek doeleinde, de pachters verarmen van jaar tot jaar, de grond raakt meer en meer uitgeput, het vergif (de peen, de kattesteert, enz.) woekert op schrikbarende wijze en slurpt het weinige voedsel op dat de pachter nog zijne veldgewassen kan bedeeien.

Het leven van den pachter hier te lande is ellendig geworden. 's Zomers staat hij vroeg op en peilt de lucht met kennersoogen; het minste wolkje dat hij aan den horizon ziet opstijgen vervult hem met angst! Zou het hem heden mogelijk zijn het koren te pikken? Reeds eenige dagen is de garst gestuikt, doch het heeft geregend en er zou nog een warme dag noodig zijn om te kunnen inhalen, doch dat wolkje... dat de zon verduistert... Ah! ziedaar, de wind steekt op, het weder zal over blijven, gauw aan het pikken, ook zal de wind deugd doen aan de garst voor het uitdrogen.

Men gaat aan het pikken; een, twee, drie pikkers volgen elkander op; spoedig is men bezweet, men ziet bij elken pikker een soort van damp opstijgen; en voort gaat de pik, men komt aan het einde der eerste laag, de lengte die reeds in schooven ligt is bedekt met kleedingstukken: eerst heeft men de kousen uitgeworpen, een weinig verder de klak, dan de ondervest om te eindigen met het hemd uit de broek hangende.

Een grooten koperen ketel ziet men in het midden der partij, karnemelk of water be-vattende; men drinkt er gretig van, en hoe meer men drinkt hoe meer het zweet uit de poriën des lichaams stroomt.

Na het middagmaal wordt het halm in order gesteld, en dan legt men voor een half uur zich ter ruste, eenige oogenblikken later hoort men niets meer dan het zwaar adem-halen dier vermoeide zwoegers.

De pachter alléén kan den slaap niet vin-den, het uitzicht der luchtgesteltenis maakt hem ongerust, nogmaals kijkt hij door het venster en, o schrik! een onweder dreigt. Oogenblikkelijk stormt hij naar buiten, roept allen wakker, en dan ziet men een dier too-neelen, die den menschevriend met wee-moed vervullen. Elken die handen aan het lichaam heeft, tot den kleinen koewachter toe, vliegen in dollen vaart naar het graan-veld om de lagen te binden en te stuiken, niemand spreekt, eenieder heeft met een oogslag het gevaar bemerkt; eenige druppels regen vallen neder, men verduubelt de krach-ten, en, badende in hun zweet, zich den tijd niet gunnende een kleedingstuk aan te trek-ken, houden zij tot het einde vol: het koren in stuiken opgesteld.

(Wordt voortgezet.)

LODEN.

Twee dagen nadien, den dinsdag, deed de burgemeester van het dorp den jongeling op zijn kantoor ontbieden.

Daar zich tusschen de vrijzinnige en volks-gezinde familie des jongelings en den fana-tieken klerikalen burgemeester sinds lang een hevige familiehaat attekende, ontstelde onze jongeling terecht, toen de veldwachter hem de dagvaarding van den burgemeester bracht.

Op het kantoor gekomen, bemerkte hij tus-schen den dorpsprins en drie of vier gemeen-tepotentaten van minderen rang, het meisje dat hij den Zondag, beschaamd voor haar gezelschap, ontvlucht was.

De beminnelijke burgervader liet hem evenwel den tijd niet zich in gissingen te verdiepen nopens de tegenwoordigheid van dat schepsel aldaar.

— Ha, kerel, gij wilt minderjarige meisjes verkrachten, hé?

De jongeling verschrikte.

Om kort te wezen, hij werd van twee zware misdrijven beticht: hij had zich bij het meisje voor een ander doen doorgaan en onder dien naam op zijne gezellen een eerloos geweld gepleegd.

Het verhoor dat de burgemeester den jon-gen deed ondergaan (met welk recht? vragen wij) duurde drie geslagene uren, aan het einde deswelken de jongeling, eenigzins zijne gemoedskracht herwonnen hebbende, door zijne woorden de beschuldigster zichtbaar in verlegenheid begon te brengen.

## Goedkoope Meststoffen

Eene der belangrijke bezigheden van den landbouwer om dezen goede en goedkoope meststoffen te ver-schaffen.

Welnu, alle jaren wordt er eene onnoembaar groote hoeveelheid meststoffen zonder een enkel nut verspild en weggeworpen. Eenige voorbeelden zullen dit ten over-vloede bewijzen.

Jaarlijks laat de stad Brussel 7 1/2 miljoen mest in de Senne ver-loren gaan. In Frankrijk is er eene rivier, de Durance, die alleen reeds 7,723,000 tonnen slijk meesleept welke men met veel voordeel zou kunnen aanwenden tot het bemes-ten der gronden.

Men heeft nauwkeurig berekend tot 200,000 kubieke meters water der Seine eene hoeveelheid voedende stoffen zouden kunnen voortbrengen die gelijk staat met de voedende waarde van eenen os.

Men kan op die wijze tot het be-sluit komen dat het verlies aan voe-dende waarde van de wateren der Seine jaarlijks een verlies van 262,000 ossen vertegenwoordigt.

Deze rekeningen schijnen zonder-ling maar zij zijn door geleerde des-kundigen opgemaakt en van eene onbetwistbare juistheid.

Wat eene onuitputbare bron van welvaart voor den landbouw zou het niet worden, wanneer den staat door wetenschappelijke werkingen deze schatten van meststoffen in het kezit bracht der landbouwers, mits eene rechtvaardige vergoeding voor de kapitalen welke daartoe noodig zouden wezen.

## MIDDEL

om in één jaar drie voederoogsten te hebben

De rapen, omtrent het begin van April ge-zaaid, zullen in bloemen staan in het begin van Juni en op dit tijdstip moet men ze af-maaien of uittrekken om ze groen aan de koelen te geven. Omtrent den 15 Juni, ten langste, zal de grond vrij zijn, waarna men hem overdekt met zeer verrotten mest, en ver-volgens den ploeg laten overgaan, eggen, voren maken op 2 duimen diepte, tusschen de lijnen eene ruimte latende van 30 centi-meters; dan maaisaad, eerst met warm water of mestwater geweekt, instrooien, en dan met den rug der egge overdekken. Op den tijd van twee maanden, omtrent den 15 Oogst, zal de mais goed zijn om snijden.

Aanstands weggenomen, moet men eene egging doen om den grond te keeren; dan,

Dit bemerkende sloeg de burgemeester zijne boeken toe en verklaarde het verhoor geëindigd. Vreesde hij misschien dat zijne prooi hem ging ontsnappen?

Nauwelijks buiten gekomen, klaagde de jongeling, die een boom van gezondheid was, van hevige pijnen aan het hart. De pijnen verergden van uur tot uur.

Des avonds ging hij in eene herberg, vroeg een glas bier en de eerste teug er van in den mond genomen hebbende, was hij verplicht die uit te spuwen.

— Het kan er niet in, zegde hij nog, en op hetzelfde oogenblik viel hij achterover ten gronde, zonder nog eenig teeken van leven te geven.

Seffens liep de mare rond het dorp dat hij, zijner schuld bewust, zich vergiftigd had om aan de gerechtelijke vervolgingen te ont-komen.

Een dokter, in allerhaast bijgeroepen, be-statigde echter alras dat hier geene vergifti-ging had plaats gehad, maar dat schrik en droefheid de maag van het slachtoffer toege-nepen hadden.

Verbeeld u de ontzetting in het huis van den ongelukkige, op het oogenblik dat zijne ouders, broeders en zusters door den slag dezer tijding getroffen werden!

Na vier uren ijvervollen arbeid gelukte het den geneesheer den lijder een oogenblik tot het leven terug te roepen, doch het was slechts een oogenblik, want nauwelijks had hij kunnen vragen waar hij zich bevond, of

zonder te mesten, reuzenspeurrie zaaien die goed zal zijn om afgeweid, misschien zelfs om gesneden te worden met den eersten heft van October.

Die opvolgende, kunstmatige weiden, schij-nen ons des te voordeeliger, omdat zij tot drie verschillende familiën behooren, en dat zij, geen zaad dragende, den grond niet ver-moeten.

Voegen wij er bij dat de raap eenen over-vloedigen oogst geeft, dat de mais er eenen nog meer overvloedigen geeft, die tevens van de allerbeste hoedanigheid is, eindelijk dat de speurrie eene allervoortreffelijke voeder-plant is, en dat zelfs de uitgezochte boter in Holland den naam draagt van speurrie-boter.

CHARLES LOUIS.

Zonder iets te willen afdingen van de waarde der, naar 't ons voorkomt, zeer prac-tische middelen die Charles-Louis aan de hand geeft om het veevoeder te vermeer-deren, gelooven wij het toch nog al gewaagd om te beweren, dat men na den mais niet meer zou moeten mesten, gezien het over-tollig voedsel dat dezès vrucht verslindt.

Wat denken er onze landbouwers van?

## Weg met de Socialisten!

Ja en wanneer dat zij morgen op ons dorp komen wordt er door den pastoor fel tegen hen gepreekt. Het Nieuws van den Dag maakt ze uit voor roode leugenaars, onze burge-meester zegt dat wij er mogen op slaan.

Weg met die mannen!

Jan uit den boschkant werkt in de stad en hij durft het niet zeggen, maar hij zou liever zien dat men de socialisten liet spreken, een pint drinken en dan weer weggaan. Hij kent er verscheidene en hij weet wel dat wanneer de boeren de socialisten aframmelen op den buiten, de socialisten dan wel de boeren in de stad van hetzelfde laken eene broek zou-den kunnen geven.

En alles rechtuit gezegd, voegt Pier Stalens er bij, slagen, dat is allemaal goed, maar dat bewijst niet dat men gelijk heeft. Als men nu eens 'nen socialist dood sloeg, dat zou toch niet bewijzen dat hij ongelijk heeft. De socia-listen zijn toch maar werklieden, zij staan eene gansche week voor hunne werkbank of voor hun getouw, al die geleerde menschen zouden toch beter doen hun tegen te spreken en hen te bewijzen dat zij liegen of zich be-driegen. Daarvan doen zij niets.

Pastors en onderpastors helpen de socia-listen wegjagen en het is nochtans een werk van barmhartigheid de dorstigen te laven en de hongerigen te spijzen. Socialisten zijn dorstig naar waarheid, hongerig naar ver-betering van hun lot. Waarom wil men ze laven. Christus heeft gezegd: bemin uwen evennaaste als uw eigen zelve, geef goed voor kwaad. Waarom geeft men aan de socialisten slagen?

Zoo spraken Jan en Pier Stalens en iedereen vond dat zij gelijk hadden.

Kobe de timmerman van achter de kerk zei nu opeens: maar wat willen toch eigen-lijk de socialisten?

't Zijn moordenaars, brandstichters, vijan-den van familie, eigendom en godsdienst, riep de notaris hem woedend toe.

Ik heb daar van hen een boekje gekregen en dat staat daar niet in geschreven, ant-wordde Pier Stalens.

Gij moogt dat boekje niet lezen, zei weer de notaris, gij weet wel dat de pastoor ver-

zijn hoofd viel weer neder en ditmaal voor go d!

De burgemeester had den moed des ander-endaags de woning van het slachtoffer (wiens slachtoffer was het?) aan eene huiszoeking te onderwerpen. De man had toch zoo geerne vergift gevonden...

Wet-dokters, die bij den doode zijn geko-men, hebben de verklaring van den eersten dokter, die een vriend is van den burgemees-ter, bevestigd. Daarna hebben zij het meisje insgelijks aan een onderzoek onderworpen en bevonden dat hoegenaamd geen aanslag op haar is gepleegd geworden.

Gansch het dorp, de burgemeester uitge-zonderd, woonde de begrafenis bij, iedereen beweeende den menschenlievend en gezelli-gen jongeling!

En thans het besluit onzer geschiedenis:

De dood van den jongeling heeft hem en zijne familie de eer gered; ware hij blijven leven hij zou vervolgd zijn geworden, en, tientegen een, zijne zaak verloren hebben, want zelfs zoolang men geloofde dat hij zich vergiftigd had, aanzag iedereen hem als schuldig. Thans noemt men hem een slacht-offer der hatelijkste vervolging.

Ziedaar een staalken van de duizenden, soortgelijke vruchten welke de huidige maat-schappij met hare eigendommen en eereambten oplevert, want de zucht naar rijkdommen en eer alleen werpt haat en veete in de samen-leving.

THILO.

## Door den dood gered!

### Eene Dorpsgeschiedenis

Lezers van *De Landbouwer*, de volgende gebeurtenis geeft een gedacht hoe in de bur-germaatschappij haat en nijd heerschen en de leden dier verrotte samenleving elkander ter dood toe vervolgen.

Op Zondag 3 juni deed een jongeling van een dorp uit Vlaamsch België, eenen zijner vrienden, die hem uit Antwerpen was komen bezoeken, uitgeleide naar de statie.

Nauwelijks hadden zij de dorpsplaats ach-ter den rug, toen een meisje van zoowat 15 jaren, heel gemeenschappelijk tusschen hen komt stappen en een vroolijk koutje met de jongelingen aanving.

Daar deze laatsten alras ondervonden hoe zwaar het schepsel woog, dat zich bij hen gevoegd had, besloten zij hetzelfde te ont-vluchten.

Daarom namen zij vroeger afscheid van elkander dan zij eerst voornemens waren. De Antwerpenaar vervolgde alleen zijnen weg naar de statie en zijn gezet keerde op zijne stappen terug.

Het meisje keerde met dezen laatsten, dien zij voor een andere aanzag, mede terug. Het was slechts na nog eene geruime poos met haar gezelschap geplaagd geweest te zijn, dat de jongeling haar eindelijk tusschen de korenvelden wist te ontloopen.

boden he-

dat gij da-

Hij hee-

hij heeft

geen geli-

geen schi-

zou kom-

Hewel,

boeksk-

komen w-

Zij wi-

maken, d-

armen d-

rede.

Daarin

heer de

hij palmt

ronde lig

Brussel

van een

wederom

geheele

hij hen

heeft, he

het duize

rechtvaan

Door

vele art

moeten

Uit he

De Lar

stroken

goed ont

van zijne

waren er

gen naar

over hun

wordt da

leemte, d

Om u

men enk

klerikale

stijgt ten

bouwer n

buitenlie

zonder g

nen uitb

De Vol

van Vol

plu Ver

boeren

kende s

Landbou

niers, m

dat niets

Hoe ke

sukkels

toch zoo

Wij m

aan Le

den ga

vrienden

— door

consoort

pleegd

Labour

spreden

Profi

nemsch!

schrik h

Verled

disten

Audergh

meeting

deze m

Werklie

toekoms

Nocht

altijd d

om zich

ons teg

het gev

riend l

tenliede

en bele

doch ee

afschrik

vollen

aanhoo

herder

In Uc

been en

enen te

den gev

deren,

den go

de fami

Wat

met-ta

godsdie

vallen,

nagelée

beheers

dient z

de vre

ken; a

boeren

trekk

lit e al

snelle